

ГОДИШЕН ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА
НА
БЪЛГАРСКАТА АГЕНЦИЯ ЗА ЕКСПОРТНО
ЗАСТРАХОВАНЕ (БАЕЗ) ЕАД
ПРЕЗ 2019 г.

Май 2020

Съдържание	
Обръщение от Управителния съвет на БАЕЗ ЕАД.....	3
БАЕЗ ЕАД през 2019 година	5
1. Кратка история	5
2. Управление	5
2.1. Управителен съвет	5
2.2. Надзорен съвет и състава му към 31.12.2019 г.....	6
2.2.1. Състав към 31.12.2019 г.:	6
3. Застрахователна дейност	8
4. Търговски и маркетингови дейности	24
5. Управление на риска	26
6. Управление на застраховани вземания	33
7. Политика за добро управление	35
8. Човешки ресурси	35
9. Информационна инфраструктура	35
10. Преглед на основните финансови данни.....	35
11. Приоритети и стратегия за развитие през 2020 г.	41

Уважаеми Г-н Министър,

Изминалата 2019 г. е поредната успешна година за Българската агенция за експортно застраховане ЕАД (БАЕЗ). Дружеството продължи да изпълнява основната си цел, а именно да гарантира изпълнението на стратегията на държавата в областта на търговския обмен и по-конкретно повишаване на експортния потенциал на българските стоки и услуги на международните пазари, както и оказване на подкрепа за реализация на българските инвестиции в чужбина.

Въпреки създалата се конкурентна среда, в резултат на положените усилия през 2019 година БАЕЗ ЕАД успя да поднови застрахователните договори на всички ключови клиенти, както и да привлече нови такива, което от своя страна показва непрестанното нарастване на доверието от страна на клиентите към дружеството.

Към 31 Декември 2019 г. общият застрахован обем на плащания по търговски риск достигна малко над 2 милиарда лева.

Дружеството предостави застрахователна защита на плащанията по търговски сделки на български износители към 95 държави.

Общата кредитна експозиция, съставена от общо застрахованите кредитни лимити по търговски (експортен и вътрешен) и политически риск, както и кредити и финансираня към 31.12.2019 г. е в размер на 1,43 млрд. лева.

БАЕЗ ЕАД регистрира годишен ръст на общите застраховани търговски обороти от 6% като най-значителен бе ръстът по отношение застрахованите обороти в страните с т.нар. „Непазарен риск“, които нараснаха с 46% и достигнаха 265 млн. лв. Увеличението на застрахованите обеми е в резултат от изпълнението на мисията и стратегията на дружеството относно предоставяне на застрахователно покритие на търговските вземания на българските търговци в страните с по-висок риск.

Обемът на застрахования през 2019 г. износ на български фирми по краткосрочен търговски пазарен риск за сметка на БАЕЗ ЕАД е на стойност 468 млн. лева, а по краткосрочен търговски вътрешен риск 1,36 млрд. лева.

В изпълнение на другата си мисия - една от основните съгласно закона – да подпомага и улеснява Малките и средни предприятия в страната, както и всички български компании – износители на стоки или услуги в достъпа им до банково и друго финансиране, към 31.12.2019 г. БАЕЗ ЕАД е предоставило застрахователно покритие в размер на 308 млн. лева по застраховка „Кредити и финансираня“. Предоставените от БАЕЗ кредитни лимити са както по диверсифицирани портфолия с банкови кредити отпуснати на повече от 1 400 малки и средни предприятия от няколко банки, така и по индивидуални кредитни сделки с български компании за предекспортно финансиране.

Като друга своя дейност съгласно ЗЕЗ, през изминалата година БАЕЗ ЕАД продължи да застраховка и инвестиции на български компании в чужбина на стойност 17.6 милиона лева.

Доброто управление на застрахователния портфейл и стриктната и адекватна финансова политика доведоха до пряко отражение върху капиталовата адекватност на БАЕЗ ЕАД, като калкулацията съгласно директивата Платежоспособност II показва ниво от над 200% при нормативно изискване от 100%.

Записаните застрахователни премии са в размер на 8 941 хил. лева, в т.ч. 3 526 хил. лева бе записаният премиен приход по дейността съгласно ЗЕЗ – за покритие на Краткосрочен непазарен търговски и политически риск, на Кредити за предекспортно финансиране и на Кредити и финансираня на малки и средни предприятия и 5 415 хил. лева по дейността съгласно КЗ.

През 2019 година инвестиционния пазар започна да се възстановява след отчетения спад през 2018 година и към 31.12.2019 г. пазарните цени по ДЦК генерираха положителни разлики от преоценки, което от своя страна допринесе значително за генериране на положителен резултат от инвестиционна дейност в размер на 1 419 хил. лева.

Изплатените застрахователни обезщетения през 2019 година достигнаха размер от 5 593 хил. лева, от които 1 413 хил. лева по дейността съгласно ЗЕЗ и 4 180 хил. лева по дейността съгласно КЗ. Приходите по регреси са в размер на 1 253 хил. лева формирани по следния начин: 764 хил. лева по дейността съгласно ЗЕЗ и 489 хил. лева по дейността съгласно КЗ. През отчетната година БАЕЗ ЕАД продължи да следва заложената през 2016 година политика по осъществяване на мониторинг на длъжниците с т.нар. трайни просрочия и респективно отнемане на лимита като последващо действие за ограничаване размера на щетите.

През 2019 година генерираните от дружеството разходи са в размер на 4 124 хил. лева, от които 2 801 хил. лева са административни и 1 323 хил. лева са аквизиционни разходи.

БАЕЗ ЕАД има положителен текущ финансов резултат в размер на 2 847 хил. лева, от които 2 725 хил. лева по дейността съгласно Закона за експортното застраховане и 122 хил. лева по дейността съгласно Кодекса за застраховането.

Към 31.12.2019 г. броят на служителите в БАЕЗ е 51, като 43 от тях работят по трудови правоотношения. С цел повишаване на квалификацията им, служители на БАЕЗ ЕАД участваха в множество специализирани семинари и обучения в сферите на оценката на кредитния риск, събиране на вземания и ликвидация на щети, ефективни продажби, промени във финансово-счетоводния сектор, управление на инвестиции и други.

На прага на 2020 година светът, в т.ч. и България се сблъска с епидемията в резултат на разпространението на COVID-19. Като част от стратегията на държавата по отношение на търговските взаимоотношения дружеството взе решение да покрие всички финансови загуби, породени от неплащане от страна на длъжника на задължения по договора за продажба, дължащо се на форсмажорни обстоятелства, а именно кризата с COVID-19 и същото бе включено в застрахователните договори като покрит риск.

Ръководството на БАЕЗ ЕАД вярва, че предприетите действия в две основни насоки: като работодател да съхрани и опази здравето на своите служители и успоредно с това да подкрепи българския бизнес и минимизира част от негативните икономически ефекти върху българските компании са конкретни, навременни и адекватни. През 2020 година дружеството ще продължи да осъществява политиката на държавата в подкрепа на експортно-ориентираните български фирми и ще работи за намаляване на междуфирмената задлъжнялост на българския пазар. Екипът на БАЕЗ ЕАД е готов да направи 2020 година още по-успешна от предходната.

С уважение,

Управителен съвет
Българска Агенция за Експортно Застраховане ЕАД

1. Кратка история

С Разпореждане № 101 от 18.12.1997 г. Министерски съвет на Република България приема решение за участие на Държавата в учредяването на застрахователно дружество с цел осъществяване на националната стратегия в областта на външнотърговския обмен, реализиране на български инвестиции в чужбина, развитие на експортния потенциал на страната и повишаване конкурентоспособността на износа на български стоки и услуги на международните пазари. На 29.10.1998г. Софийски градски съд регистрира „Българска Агенция за експортно застраховане“ АД като акционерно дружество с държавно участие, а през 2004 г. Агенцията е преобразувана в еднолично акционерно дружество с единствен акционер в капитала Република България, представлявана от Министъра на икономиката и енергетиката. Капиталът на дружеството е 10 000 500 лева, разпределен в 100 005 поименни безналични акции с номинална стойност 100 лева всяка една.

2. Управление

На 13.08.2019 г. БАЕЗ ЕАД преминава от едностепенна към двустепенна система на управление като Върховен орган на управление в Агенцията е Едноличният собственик на капитала, представляван от Министъра на икономиката на Република България.

2.1. Управителен съвет

Управителният съвет осъществява управлението на стопанската дейност на Агенцията, като членовете му се избират от Надзорния съвет за срок не по-дълъг от 3 години и могат да бъдат преизбирани без ограничение. Надзорният съвет може да освобождава преди изтичане на мандата членове на Управителния съвет. Новите членове се избират за срок до края на текущия мандат на Управителния съвет.

2.1.1. Състав на УС към 31.12.2019 г.

- Панайот Ивов Филипов - Председател на УС и изпълнителен член

Изпълнителен член на Управителния съвет: Заема позицията в „БАЕЗ“ ЕАД от август 2019 г., а преди това е бил изпълнителен член на СД на „БАЕЗ“ ЕАД от декември 2017 г. Завършил е УНСС с магистратура по Икономика и специалност „Счетоводство и контрол“, както и Делтауерски университет в България – Фондови пазари. През 1998 г. печели първо място в класацията на БФБ Брокер с най-голям брой сделки за годината и трето място за най-голям оборот. Заемал е различни мениджърски позиции в няколко големи търговски банки. Член е на Съвета на директорите на ЗАД „ОЗК-ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД.

- Момчил Йорданов Ройнев – Заместник - председател на УС и изпълнителен член

Изпълнителен член на Управителния съвет: Заема позицията в „БАЕЗ“ ЕАД от август 2019 г., а преди това е бил Прокурист на „БАЕЗ ЕАД“ от 08.01.2018 г. Завършил е магистратура по

Финанси в СА „Д.А. Ценов“. Заемал е различни мениджърски позиции в „ОББ“ АД „СИБАНК“ АД и „ТЕКСИМБАНК“ АД и има повече от 16 години стаж в банковия сектор.

- Величка Симеонова – член на УС

Член на УС: Заема позицията в „БАЕЗ“ ЕАД от август 2019 г. Завършила е „Застраховане и социално дело“, магистър в УНСС – гр. София. Заема позицията „Финансов директор“ в „БАЕЗ“ ЕАД от април 2016 г.

Към 31.12.2019 „БАЕЗ“ ЕАД се управлява и представлява от двама изпълнителни директори, които са упълномощени да представляват дружеството само заедно пред трети лица. Това са Панайот Филипов, Изпълнителен директор и член на УС и Момчил Ройнев, Изпълнителен директор и член на УС.

2.1.2. Промени в състава на УС през 2019 г.

От преминаването от едностепенна в двустепенна система на управление на 13.08.2019 г. до 31.12.2019 г. няма промени в състава на Управителния съвет на БАЕЗ ЕАД.

2.2. Надзорен съвет и състава му към 31.12.2019 г.

Надзорният съвет на БАЕЗ ЕАД се състои от 3 /три/ дееспособни физически лица, отговарящи на изискванията на закона и са избрани от Едноличния собственик на капитала. Членовете на Надзорния съвет се избират от Едноличния собственик на капитала за срок не по-дълъг от 3 години и могат да бъдат преизбирани без ограничение. Едноличният собственик на капитала може да освобождава преди изтичане на мандата членове на Надзорния съвет. Новите членове се избират за срок до края на текущия мандат на Надзорния съвет.

2.2.1. Състав към 31.12.2019 г.:

- Константин Димитров Азов – председател и член на Надзорния съвет

Председател и член на НС на „БАЕЗ“ ЕАД от август 2019. Завършил е ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с магистратура по Бизнес администрация. Бил е председател на Съвета на директорите на „Пристанище Варна“ ЕАД, член на Съвета на директорите на „Търговска транзитна зона Варна“ АД и председател на Съвета на директорите на „Летище Пловдив“ АД.

- Симеон Георгиев Личев - заместник - председател на Надзорния съвет

Заместник - председател и член на НС на „БАЕЗ“ ЕАД от август 2019 г., а преди това е бил член на Съвета на директорите от декември 2017 г. Завършил е бакалавър магистратура по Предприемачество в Университет за национално и световно стопанство - София“ и магистратура по Финанси в СА „Д.А. Ценов“. Бил е отговорник застрахователна дейност в ЗАД

„ОЗК-Застраховане“ АД и от февруари 2010 г. до момента е регионален представител и ръководител на офис в същото дружество.

- Галина Петрова Николова – член на Надзорния съвет

Член на НС на „БАЕЗ“ ЕАД от август 2019 г. Завършела е Управление и икономика на аграрно промишлено производство в УНСС – гр. София. Заемала е управленски позиции във финансово-банковия сектор.

2.2.2. За периода 13.08.2019 г. до 31.12.2019 г. няма промени в състава на Надзорния съвет на БАЕЗ ЕАД.

2.3. Друга информация за членовете на УС и НС

През изминалата 2019 г. членовете на Управителния съвет, Надзорния съвет и Одитния комитет на БАЕЗ ЕАД са получили общо възнаграждения в размер на 354 хил. лева и са декларирали с изискуемите по закон декларации обстоятелства по чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон. През 2019 г. членовете на УС и НС на БАЕЗ ЕАД не са придобивали, притежавали и прехвърляли акции и облигации на БАЕЗ ЕАД, както и не са сключвали договори по чл. 240б от Търговския закон.

Членовете на УС и НС на БАЕЗ ЕАД са декларирали участия, като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети както следва:

1. Панайот Ивов Филипов – изпълнителен член и председател на УС на БАЕЗ ЕАД е декларирал, че не участва в търговско дружество като неограничено отговорен съдружник, не притежава в други застрахователни дружества, пряко или чрез свързани лица, квалифицирано участие по смисъла на чл.68, ал.1 от Кодекса за застраховането и не притежава пряко или чрез свързани лица повече от 25% от капитала на друго дружество, както и че не придобивала, не е притежавала и не е прехвърляла акции и облигации на БАЕЗ ЕАД и не е сключвала договори по чл. 240б от Търговския закон. Считано от 19.05.2014 г. е член на Съвета на директорите на ЗАД „ОЗК-ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД.
2. Момчил Йорданов Ройнев – изпълнителен член и заместник-председател на УС на БАЕЗ ЕАД е декларирал, че не участва в търговско дружество като неограничено отговорен съдружник, не притежава в други застрахователни дружества, пряко или чрез свързани лица, квалифицирано участие по смисъла на чл.68, ал.1 от Кодекса за застраховането и не притежава пряко или чрез свързани лица повече от 25% от капитала на друго дружество, както и че не е придобивал, не е притежавал и не е прехвърлял акции и облигации на БАЕЗ ЕАД и не е сключвал договори по чл. 240б от Търговския закон. Не участва в управлението на други дружества или кооперации като прокурист, управител или член на управителен орган.
3. Величка Бойкова Симеонова – член на УС на БАЕЗ ЕАД е декларирала, че не участва в търговско дружество като неограничено отговорен съдружник, не притежава в други застрахователни дружества, пряко или чрез свързани лица, квалифицирано участие по смисъла на чл.68, ал.1 от Кодекса за застраховането и не притежава пряко или чрез свързани лица повече от 25% от капитала на друго дружество, както и че не е придобивал, не е притежавал и не е прехвърлял акции и облигации на БАЕЗ ЕАД и не е

сключвала договори по чл. 240б от Търговския закон. Не участва в управлението на други дружества или кооперации като прокурист, управител или член на управителен орган.

4. Константин Димитров Азов – председател на НС на БАЕЗ ЕАД е декларирал, че не участва в търговско дружество като неограничено отговорен съдружник, не притежава в други застрахователни дружества, пряко или чрез свързани лица, квалифицирано участие по смисъла на чл.68, ал.1 от Кодекса за застраховането и не притежава пряко или чрез свързани лица повече от 25% от капитала на друго дружество, както и че не е придобивал, не е притежавал и не е прехвърлял акции и облигации на БАЕЗ ЕАД и не е сключвал договори по чл. 240б от Търговския закон. Не участва в управлението на други дружества или кооперации като прокурист, управител или член на управителен орган.
5. Симеон Георгиев Личев – заместник-председател на НС на БАЕЗ ЕАД е декларирал, че не участва в търговско дружество като неограничено отговорен съдружник, не притежава в други застрахователни дружества, пряко или чрез свързани лица, квалифицирано участие по смисъла на чл.68, ал.1 от Кодекса за застраховането и не притежава пряко или чрез свързани лица повече от 25% от капитала на друго дружество, както и че не придобивала, не е притежавала и не е прехвърляла акции и облигации на БАЕЗ ЕАД и не е сключвала договори по чл. 240б от Търговския закон. Не участва в управлението на други дружества или кооперации като прокурист, управител или член на управителен орган.
6. Галина Петрова Николова – член на НС на БАЕЗ ЕАД е декларирала, че не участва в търговско дружество като неограничено отговорен съдружник, не притежава в други застрахователни дружества, пряко или чрез свързани лица, квалифицирано участие по смисъла на чл.68, ал.1 от Кодекса за застраховането и не притежава пряко или чрез свързани лица повече от 25% от капитала на друго дружество, както и че не е придобивал, не е притежавал и не е прехвърлял акции и облигации на БАЕЗ ЕАД и не е сключвала договори по чл. 240б от Търговския закон. Не участва в управлението на други дружества или кооперации като прокурист, управител или член на управителен орган.

3. Застрахователна дейност

БАЕЗ ЕАД извършва застрахователна дейност в две основни направления:

Дейност по Закона за експортното застраховане (ЗЕЗ)

Дейността на БАЕЗ ЕАД за сметка на държавата се регулира от Закона за експортното застраховане (ЗЕЗ) и обхваща застраховане и презастраховане на незапазен риск, включително следните експортни рискове изброени в чл.3 на ЗЕЗ:

1. производство на български стоки и услуги за износ;
2. финансиране на износа на български стоки и услуги;
3. български инвестиции в чужбина срещу политически риск;
4. банкови кредити, предназначени за реализиране на български инвестиции в чужбина;
5. банкови гаранции, свързани с осъществяване на износ на български стоки, както и извършването на услуги, или свързани с изпълнението на проекти с международно финансиране;
6. предекспортно финансиране;
7. презастраховане на застрахователни договори за рискове по т. 1 - 6 и ал. 2, сключени от чужди институции за експортно застраховане, при условията на взаимност.

Дейността за сметка на държавата по ЗЕЗ обхваща и застраховане срещу пазарен риск на експортни кредити, свързани с производство и износ на български стоки и услуги или с осъществяване на български инвестиции в чужбина, които не могат да бъдат застраховани или презастраховани на застрахователния пазар свободно, в случаите от съществен интерес за националната икономика, въз основа на решение на надзорния съвет на "БАЕЗ" - ЕАД.

За насърчаване на дейностите свързани с експорт на стоки и услуги към страни с непазарен и пазарен риск, основните застрахователни продукти на БАЕЗ за сметка на държавата са:

1. Застраховане на плащания срещу непазарен търговски и политически риск.
2. Застраховане на банкови кредити, отпуснати за предекспортно финансиране;
3. Застраховане на кредити и финансираня, отпуснати на малки и средни предприятия;

В тази връзка продуктите и дейността на БАЕЗ ЕАД могат да се разглеждат, като важни стимулиращи мерки и целенасочена политика на Правителството за българските износители, тъй като за изброените по-горе случаи държавата гарантира изплащането на обезщетения посредством ежегодно заделени средства в Държавния бюджет. За тази цел и в съответствие с чл. 9, ал. 1 и чл. 10, ал. 4 от ЗЕЗ предвидената сума в бюджета за 2019 е 115 млн. лева, като дружеството планира предлагане на плавното ѝ увеличение през следващите 3 години, с цел осигуряване на нужното увеличение на нетния застрахователен капацитет на БАЕЗ ЕАД.

Съгласно чл. 10 ал.4 от ЗЕЗ Застрахователният капацитет не може да надвишава сумата на предвидения размер на средствата от държавния бюджет за изплащане на обезщетения по застрахователни договори по чл. 3 за съответната година, увеличена с коефициент съгласно чл. 10 от ЗЕЗ, одобрен с решение на Министерския съвет.

За 2019 г. одобреният с решение на Министерския съвет коефициент е 9.62, което определя brutния застрахователен капацитет по ЗЕЗ в размер на 1 215 млн. лв. Към 31.12.2019 година дружеството е използвало 945 млн. лв. от brutния си застрахователен капацитет.

Дейност за собствена сметка (съгласно Кодекса за застраховането):

Дейността на БАЕЗ по КЗ включва:

- Застраховане на плащания срещу пазарен търговски и политически риск, свързан с износ, насочен към някоя от страните, квалифицирани като държави с пазарен риск. Това са страните членки на ЕС и повечето държави, членуващи в ОИСР;
- Застраховане на плащания срещу търговски риск, възникнал на територията на Република България.

3.1. Общ преглед на застрахователната дейност през 2019 г.

В съответствие със заложената в Закона за експортното застраховане мисия и през 2019 година БАЕЗ ЕАД продължи стратегията си за развитие на дружеството в посока предоставяне на застрахователна подкрепа и стимулиране на българските компании-износители на стоки и услуги, целящи постоянното увеличаване на застрахования износ. Другата посока в бизнес развитието на дружеството бе осигуряване на застрахователна защита, целяща подкрепата на малките и средните предприятия и на българските експортьори в достъпа им до необходимото финансиране.

Делът на застрахования износ през 2019 г. представлява 35% от общо застрахования портфейл на БАЕЗ ЕАД като в стойностно изражение представлява 715 585 хил. лева, от които 468 151 хил. лева са застраховани търговски обороти на български фирми към т.нар. държави с „Пазарен риск“, а 247 434 хил. лева към т.нар. държави с „Непазарен риск“ по Закона за експортното застраховане (ЗЕЗ). В резултат на положените усилия на БАЕЗ ЕАД към увеличаване

обема на застрахованите обороти (в т.ч. към държави с пазарен и непазарен риск, както и риск на територията на Република България) през 2019 година дружеството отбелязва увеличение на този показател с 6% или 113 721 хил. лева повече в сравнение с предходния отчетен период, достигайки 2,07 млрд.

Делът на застрахования вътрешен търговски риск, т.е. с длъжници на територията на страната заема 65% от общо застрахования портфейл на БАЕЗ ЕАД през 2019 година. В стойностно изражение той се увеличи с 6% спрямо 2018 г., достигайки 1 357 676 хил. лева.

Таблица № 1 (в хил. лв)

Период	Застрахован износ		Застрахован оборот вътрешен риск	Общо застрахован обем
	Пазарен риск	Непазарен риск		
2015	440 155	163 536	1 007 593	1 611 284
2016	565 507	179 735	875 355	1 620 597
2017	469 398	215 067	975 127	1 659 592
2018	489 657	189 843	1 280 040	1 959 540
2019	468 151	247 434	1 357 676	2 073 261



Активните кредитни лимити по застраховки „Кредити и финансираня“ към 31.12.2019 г. са в размер на 308 млн. лева, което представлява ръст спрямо предходната година (260 млн. лева към 31.12.2018 г.), дължащо се на положените от дружеството усилия за увеличаване на застрахованите кредити в портфолиото си. Това е и най-високата стойност, която дружеството е достигало по отношение на този вид риск, през последните 5 години.

Увеличението в размера на активните кредитни лимити към 31.12.2019 г. спрямо изминалите 4 години се основава на основните характеристики на застрахования портфейл по застраховки „Кредити и финансираня“, а именно:

- Диверсифицирани портфолия с банкови кредити отпуснати на над 1300 малки и средни предприятия
- Няколко по-големи като размер единични кредитни сделки с големи български компании, където при сключването на застрахователния договор бе направена детайлна оценка относно кредитния риск, носен от БАЕЗ ЕАД